

گزارش علمی

اولین گزارش گونه *Diadegma armillatum* (Hym.: Ichneumonidae) از ایران

مصطفی نیکدل^۱ و اریش دایلر^۲

۱- نویسنده مسئول، استادیار پژوهش، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان شرقی، تبریز

پست الکترونیک: mnikdel1374@gmail.com

۲- موزه جانورشناسی مونیخ، آلمان

تاریخ دریافت: ۹۲/۰۸/۱۲ تاریخ پذیرش: ۹۳/۰۲/۰۹

طی بررسی عوامل کنترل کننده طبیعی حشرات آفت درختان و درختچه های جنگلی در بهار سال ۱۳۸۷، در منطقه چیچکلوی جنگل های ارسباران که دارای پوشش گیاهی با گونه های غالب بلوط و ممرز می باشد، لاروهای آفت *Yponomeuta evonymella* L. از روی درختان گیلاس وحشی جمع آوری و به آزمایشگاه منتقل گردید. لاروها در آزمایشگاه در روی برگ های درخت میزبان، در دمای ۲۶ درجه سلسیوس و رطوبت نسبی حدود ۶۵ درصد برای دستیابی به حشره کامل نگهداری شدند. در طی سنین آخر لاروی و شفیرگی این حشره، ۸ نمونه زنبور ایکنومونید پارازیتوئید لارو شامل ۵ زنبور نر و ۳ زنبور ماده خارج گردید. زنبورها به داخل الکل اتیلیک ۷۵ درصد منتقل شده و سه نمونه از آنها برای شناسایی به بخش بال غشائیان موزه جانورشناسی مونیخ آلمان ارسال و بقیه نمونه ها در موزه حشره شناسی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان آذربایجان شرقی نگهداری شدند. این زنبور توسط نگارنده دوم تحت عنوان *Diadegma armillatum* (Gravenhorst, 1829) تعیین هویت گردید. با توجه به منابع در دسترس گونه ی مذکور برای اولین بار از ایران گزارش می شود. جنس *Diadegma* متعلق به زیرخانواده Compopleginae و قبیله Limneriini می باشد و حداقل دارای ۳۲ گونه گزارش شده در نقاط مختلف دنیا است. این جنس قبلا توسط Golizadeh et al. (2008) از ایران به عنوان پارازیتوئید لاروهای شب پره پشت الماسی (بید کلم)، *Plutella xylostella* Linnaeus گزارش شده است. گونه *Diadegma armillatum* (Gravenhorst, 1829) به عنوان پارازیتوئید طبیعی پروانه های مختلف جنس *Yponomeuta* در نقاط مختلف اروپا و آمریکا شناخته شده و از آن در کنترل زیستی برخی گونه ها، نظیر گونه های *Y. malinellus* Zeller و *Y. cagnagellus* (Hubner) استفاده شده است (Herard & Prevost, 1997). همچنین ۲۹٪ پارازیتسم طبیعی توسط این زنبور در جمعیت لاروی آفت برگخوار سیب *Y. malinellus* Zeller از ترکیه گزارش شده است (Gencer, 2003).

واژه های کلیدی: *Diadegma armillatum*, *Yponomeuta evonymella*, جنگل های ارسباران، پارازیتوئید

منابع مورد استفاده

- 27 (Supplement), 15-16. [In Persian with English summary].
- Herard, F. and Prevost, G., 1997. Suitability of *Yponomeuta malinellus* and *Y. cagnagellus* (Lepidoptera: Yponomeutidae) as hosts of *Diadegma armillatum* (Hymenoptera: Ichneumonidae). Environmental Entomology, 26, 933-938.
- Gencer, L., 2003. The Parasitoids of *Yponomeuta malinellus* Zeller (Lepidoptera: Yponomeutidae) in Sivas- Turkey. Turkish Journal of Zoology, 27, 43-46.
- Golizadeh, A.; Kamali, K.; Fathipour, Y.; Abbasipour, H. and Jussila, R., 2008. Report of the parasitoid wasp *Diadegma anurum* (Hym.: Ichneumonidae) from Iran. Journal of Entomological Society of Iran,